

RASEBORG
RAASEPORI

RAASEPORI.FI

TERVETULOAA
esikouluun

Tervetuloa esikouluun!

Perusopetuslakia on muutettu alkuvuodesta 2015 voimaan tulleella lailla siten, että esiopetus muuttui velvoittavaksi. Tämä tarkoittaa, että lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Huoltaja on vastuussa lapsensa osallistumisesta esiopetukseen.

Esiopetus on osa lapsen elinikäistä oppimista ja on tärkeä lasten hyvinvointia, itsetuntoa, oppimismotivaatiota ja oppimistaitoja ajatellen. Esiopetuksessa jokaista lasta arvostetaan ja lapsi saa tavoitteellista hoitoa ja opetusta ja kasvatusta kaveriryhmässä niin, että lapsen edellytykset kasvamiseen ja oppimiseen edistyvät. Lapsen viihtyminen esiopetuksessa ja säännöllinen osallistuminen esiopetukseen on tärkeää tavoitteellisen toiminnan onnistumiseksi.

Esiopetusta järjestetään joko suomenkielisissä tai ruotsinkielisissä esiopetusryhmissä, Rasebon päiväkodissa järjestetään kielirikaista esiopetusta. Sisältö määräytyy valtakunnallisissa opetussuunnitelmaperusteissa ja kunnallisessa esiopetussuunnitelmassa. Esiopetus perustuu yhteiskunnan perusarvoihin sekä kansainvälisiin sopimuksiin koskien lapsia kuten YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Esiopetuksessa kaikkien tulee osoittaa toisilleen kunnioitusta, suvaitsevuuutta ja ymmärrystä. Tämän perustana on kasvatusyhteistyö joka sisältää osallisuutta, yhteistyötä, kunnioitusta, luottamusta ja vuoropuhelua.

Toivotamme Lapsellenne antoisaa ja innostavaa esiopetusvuotta!

Esiopetus

Esiopetusta annetaan jokaisessa päiväkodissa, jos esiopetukseen ilmoittautuu riittävästi lapsia (minimi 7 lasta). Tarvittaessa esikouluryhmä voi olla pienempi jolloin kokonaisuus ja matka lähimpään esikouluun huomioidaan. Vanhemmilla on oikeus valita lapsen esiopetuspaikka. Kunta pidättää kuitenkin itselleen oikeuden sijoittaa uudelleen esiopetusta saavat lapset paikkaluvun ja henkilöresurssien perusteella.

Maksutonta esiopetusta annetaan n. 700 tuntia vuodessa. Muu esikouluikäisten päivähoito on maksullista.

Jokaisella päiväkodilla on esiopetukselle vahvistetut toiminta-ajat, pääasiallisesti klo. 9.00–13.00 (4h/päivä). Esiopetus seuraa koulujen toiminta-aikoja lomineen (mm. joululoma, talviloma, kesäloma).

Esikoulujen työajat toimintakaudelle 2019 – 2020:

Syyslukukausi: maanantai 12.8.2019 – perjantai 20.12.2019

Syysloma: torstai 17.10.2019 – perjantai 18.10.2019

Joululoma: lauantai 21.12.2019 – tiistai 7.1.2020

Kevätlukukausi: keskiviikko 8.1.2020 – lauantai 30.5.2020

Talviloma: maanantai 17.2.2020 – sunnuntai 23.2.2020

Pääsiäinen: perjantai 10.4.2020 – maanantai 13.4.2020

Kevätlukukausi päättyy perjantaina 29.5.2020.

Varhaiskasvatuspaikka

Esiopetukseen kuuluva varhaiskasvatus annetaan samassa yksikössä missä lapsi osallistuu esiopetukseen.

Lapsilta, joilla on varhaiskasvatuspaikka esiopetuksen lisäksi, laskutetaan siltä ajalta joka ylittää esiopetusajan sekä esiopetuksen loma-aikoina (joululoma, talviloma ja kesälomat ennen ja jälkeen esiopetusta).

Jos lapsella ei ole varhaiskasvatuspaikka tai paikka on irtisanottu, perheen tulee hakea varhaiskasvatusta lain edellyttäminä ajankohtina.

Pidennetty oppivelvollisuus

Mikäli lapsella on sellainen vamma tai sairaus josta johtuen perusopetuksessa asetettujen oppimisen tavoitteita ei voida tavoittaa yhdeksässä vuodessa, voidaan lapselle tehdä päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta.

Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään ennen oppivelvollisuuden alkamista. Raaseporin kaupungissa päätöksen tekee opetuspäällikkö.

Pidennetty oppivelvollisuus tulee hyödyntää ennen kuin lapsi aloittaa koulunkäyntinsä.

Oppilaan opetus voidaan järjestää seuraavasti:

- lapsi aloittaa oppivelvollisuutta edeltävässä esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää viisi (5) vuotta, jatkaa toisen vuoden oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluvassa esiopetuksessa ja aloittaa tämän jälkeen 1. luokalla.
- lapsi aloittaa pidennetyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi (6) vuotta ja opiskelee esiopetuksessa yhden vuoden, minkä jälkeen hän aloittaa perusopetuksen.
- lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi (6) vuotta ja opiskelee esiopetuksessa kaksi vuotta. Tällöin lapsi aloittaa ensimmäisellä luokalla sinä vuonna, kun hän täyttää kahdeksan (8) vuotta. Perusopetuksen myöhemmästä aloittamisesta on tehtävä erillinen hallintopäätös.

On erittäin tärkeää huomioida yhteistyö ja tiedonkulku esiopetuksen ja koulun välillä kun on kyse pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevasta lapsesta.

Poissaolo

Esioppilaan on osallistuttava esiopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta

Huoltajat ilmoittavat suunnitellusta poissaolosta Wilman kautta. Sairauspoissaoloista ilmoitetaan soittamalla päiväkotiin.

Kodin ja esikoulun välinen yhteistyö

Koti ja vanhemmat ovat lapselle tärkeintä elämässä. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista ja kasvatuksesta. Esiopetuksen henkilökunta tukee koteja heidän kasvatustyössään yhteistyössä huoltajien kanssa.

Huoltajat ja esiopetuksen henkilökunta keskustelevat ja luovat yhteisen kasvatuskäytännön joka edistää lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Tätä kutsutaan kasvatusyhteistyöksi.

Kasvatusyhteistyö perustuu lapsen tarpeisiin ja yhdistää kahden lapselle tärkeän toimijan tiedot ja kokemukset. Yhteiset keskustelut vaikuttavat toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Huoltajat voivat aina halutessaan keskustella lastaan koskevista asioista henkilökunnan kanssa. Tähän tarkoitukseen järjestetään myös erikseen tapaaminen jolloin huoltajat ja henkilökunta yhdessä laativat henkilökohtaisen esiopetussuunnitelman. Tapaamisessa keskustellaan lapsen arjesta ja leikistä sekä lapsen kiinnostuksen kohteista. Suunnitelmassa sovitaan myös miten lapsen hyvinvointia ja oppimista voidaan tukea.

Huoltajille tarjotaan mahdollisuus tutustua ja vaikuttaa esiopetuksen toteuttamiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa, henkilökohtaisissa keskusteluissa ja vanhempainilloissa. Kerran vuodessa toiminta arvioidaan kyselyllä ja tulosten perusteella toimintaa kehitetään.

Esikoulukuljetus

Esikoululaisille järjestetään kuljetus kodista lähiesikouluun ja esikoulusta kotiin, mikäli matka on kolme (3) km tai yli.

Mikäli oppilas on päivähoidossa ennen tai jälkeen esikoulun ja esiopetusta ei järjestetä samassa paikassa, järjestetään kuljetus myös päivähoidon ja esikoulun välillä.

Esikoulukuljetusta anotaan erillisellä lomakkeella, jonka perusteella varhaiskasvatuspäällikkö päättää kuljetusoikeudesta. Oikeus esikoulukuljetukseen noudattaa koulujen työ- ja loma-aikoja.

Opetussuunnitelma

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2011 on osa esikoulussa annettavan opetuksen ohjausjärjestelmää. Opetushallitus määrittelee opetussuunnitelman perusteet koskemaan kaikkia maan esikouluja. Perusteilla on keskeinen osa valtakunnallisten yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja jokapäiväisen esiopetustyön lähtökohtien ja suuntaviivojen luomiseksi.

Raaseporin kaupunki vastaa omalta osaltaan oman paikallisen opetussuunnitelman laatimisesta. Paikallinen opetussuunnitelma on 1.8.2016 lähtien ollut käytössä kaikissa kaupungin esikouluissa. Opetussuunnitelma on strateginen ja pedagoginen työkalu joka ohjaa esiopetusta ja esiopetustyötä kaupungin esikouluissa. Esiopetussuunnitelma on luettavissa kaupungin kotisivuilla.

Opetussuunnitelman tavoitteet

Esiopetus suunnitellaan lapsen näkökulmasta ja sen tehtävänä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestään oppivana yksilönä.

Esiopetuksessa tuetaan lapsen kasvua yhteiskunnan jäseneksi ja lasta ohjataan toimimaan vuorovaikutuksessa samanikäisten kanssa. Lapselle annetaan mahdollisuus kommunikoida eri tavoin ja vahvistaa sosiaalisia taitoja.

Lapsi oppii ymmärtämään mikä on oikein ja väärin, oppii hyviä tapoja ja kypsyy hyväksymään ihmisten erilaisuutta.

Esiopetuksessa seurataan lapsen fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, kognitiivista ja emotionaalista kehitystä. Toimivan vuorovaikutuksen ja monipuolisten oppimismahdollisuuksien kautta lapsen kokemusmaailma rikastuu.

Lapsen itsetunto vahvistuu ja lapsille taataan tasavertaisia oppimismahdollisuuksia. Leikin avulla oppiminen on keskeistä.

Esiopetuksen suunnittelun lähtökohtana on huoltajien ensisijainen oikeus ja vastuu lapsensa kasvatuksesta. Lapsen elinolojen ymmärtäminen ja huomioiminen on mahdollista ainoastaan huoltajien tuella.

Esiopetuksessa kartoitetaan lapsen kiinnostuksen kohteet ja työtavat, vahvat puolet ja haasteet oppimiseen yhdessä huoltajien kanssa. Jokaiselle lapselle laaditaan esiopetussuunnitelma syksyn aikana. Suunnitelma arvioidaan keväällä ennen koulun alkamista.

Kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa

Sekä esiopetuksen että varhaiskasvatuksen perusta on lapselle mahdollisimman turvallisen ja kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen. Jokaisella lapsella esiopetuksessa on oikeus laadukkaaseen opetukseen, ohjaukseen ja oikeus riittävään kasvuun ja oppimisen tukeen jokaisena esiopetuspäivänä heti tarpeen ilmettyä.

Lapsen ja perheen kanssa on aloitettu yhteistyö jo ennen esikoulun alkua ja jatkumo on siksi tärkeää myös esikoulussa. Esikoulunopettaja pyrkii mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tunnistamaan uhkia ja esteitä lapsen oppimiselle. Tuen järjestämisen lähtökohtana on lapsen ja ryhmän vahvuudet.

Esiopetuksen tuen päämääränä on oppimisvaikeuksien ehkäiseminen. Lapsella tulee esiopetuksen aikana olla mahdollisuus saada tukea ja ohjausta ongelmassa jotka koskevat erityisesti oppimista. Lapsen siirtyminen perusopetukseen helpottuu kun lapsen tuen tarve selvitetään esiopetuksessa. Lapsen avun tarve arvioidaan yhteistyössä huoltajien kanssa ja tarvittaessa myös moniammatillisesti Näin pyritään ongelmien ehkäisemiseen ja niiden syvenemiseen.

Kasvun, sosiaalisen kehityksen ja oppimisen tukeminen sisältää lapsen henkilökohtaisten tarpeiden huomioimisen mahdollisuuksien mukaan. Esiopetusta järjestettäessä voidaan käyttää eri ratkaisuja pedagogisessa ympäristössä, työtavoissa ja oppimiskulttuurissa. Esiopetuksessa käytetään eri tukimuotoja lapsen tarpeen mukaan.

Tukea suunniteltaessa huomioidaan, että lapsen tuen tarve voi olla lyhytaikaista tai jatkuvaa, tuen tarve voi olla eriasteista tai vaihdella eri osa-alueiden välillä. Tuen tarve voi myös vaihdella lapsen kehityksen aikana.

Esiopetuksen tukimuotojen asteet ovat **yleinen tuki**, **tehostettu tuki** ja **erityinen tuki** samalla tavalla kuin perusopetuksessa.

Yleinen tuki esiopetuksessa

Yleisen tuen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle haasteita ja ohjausta jotka jatkuvasti edistävät lapsen sosiaalista kehitystä ja oppimista.

Esiopettajan vastuulla on, että jokainen yksittäinen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja kannustuksen jota hyvä kehitys kasvussa ja oppimisessa edellyttää.

Auttamalla lasta havaitsemaan hänen vahvat puolensa ja resurssinsa, annetaan edellytyksiä oppimiselle, myönteiselle minäkuvalle ja työn ilolle.

Esiopetuksessa annetaan yleistä tukea jokapäiväisessä toiminnassa puitteissa jolloin noudatetaan opetussuunnitelman perusteita ja lapsen esiopetussuunnitelmaa. Esikoulunopettaja vastaa jokaiselle jokaiselle lapselle tehtävästä suunnitelman laadinnasta.

Yleinen tuki voidaan toteuttaa eriyttämällä opetusta esim. pienryhmätoiminnalla, opettajien välisenä yhteistyönä tai joustavilla ryhmäjärjestelyillä. Ennen siirtymistä tehostettuun tukeen voidaan käyttää myös varhaiskasvatuksen erityisopettajaa tai ryhmäavustajaa. Esikoulunopettaja tekee myös yhteistyötä lapsen huoltajien ja asiantuntijoiden kanssa.

Yleisessä tuessa huomioidaan erityisesti lapsia joiden äidinkieli on muu kuin ruotsi tai suomi.

Tehostettu tuki esiopetuksessa

Jos yleinen tuki ei ole riittävä lapsi voidaan siirtää tehostettuun tukeen. Siirto tehdään pedagogisen arvion pohjalta. Aloitteen tekijänä voi olla esikoulunopettaja ja/tai huoltajat.

Pedagogisen arvion tekee esikoulunopettaja tarpeen mukaan yhdessä erityislastentarhanopettajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Tehostettu tuki on monipuolinen ja säännöllinen oppimisen, kasvun ja kehityksen tukimuoto. Tehostettua tukea annetaan silloin kun yleinen tuki ei ole riittävä.

Tehostettu tuki suunnitellaan lapselle kokonaisuutena. Tehostettu tuki on enemmän tehostettua ja jatkuu pidempään kuin yleinen tuki. Ennen tehostettuun tukeen siirtymistä esikoulunopettajan tulee tehdä pedagogisen arvion.

Esikoulunopettaja laatii lapsen sosiaalisen kehityksen ja oppimisen suunnitelman yhteistyössä huoltajien kanssa. Tarvittaessa esikoulunopettaja voi konsultoida asiantuntijoita kuten koulupsykologia, terveydenhoitajaa, lääkäriä, puheterapeuttia, sosiaalityöntekijää yms. Lapselle pyritään antamaan tehostettua tukea hänen omassa esiopeturyhmässään, jotta lapsi pystyy osallistumaan oman ryhmän toimintaan mahdollisimman paljon. Tavoitteena kuntouttava arkipäivä lapselle.

Erityinen tuki esiopetuksessa

Lapsen edellytykset oppimiseen ovat voineet heikentyä esim. vammaisuuden, sairauden tai kasvuympäristössä olevien riskitekijöiden johtuen. Erityisessä tuessa sisältyy kaikki yleisen ja tehostetun tuen tukimuodot.

Erityistä tukea annetaan joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden sisällä. Erityinen tuki suunnitellaan olevan voimassa pidemmän ajan kuin esiopetusvuoden. Erityinen tuki voidaan aloittaa ennen esiopetusvuoden alkamista ja silloin suunnitellaan lapselle pidennettyä oppivelvollisuutta. Näissä tapauksissa yhteistyö neuvolan ja varhaiskasvatuksen kanssa on erittäin tärkeä.

Monessa tapauksessa esiopetuksessa ilmennyt erityisen tuen tarve jatkuu koulussa mutta mikäli erityisen tuen tarvetta ei enää ole, tehdään hallinnollinen päätös erityisen tuen päättämisestä ja tukimuoto vaihdetaan tehostettuun tukeen.

Ennen erityisen tuen päätöksen tekemistä on tehtävä pedagoginen selvitys jonka varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja esikoulunopettaja tekevät tarvittaessa asiantuntijoiden lausuntojen pohjalta. Lausunnot voivat olla psykologisen tai lääketieteellisen asiantuntijoiden laatimat.

Varhaiskasvatuspäällikkö tekee hallinnollisen erityisen tuen päätökset.

Erityispäivähoito

Raaseporin kaupungilla on kaksi kiertävää erityislastentarhanopettajaa jotka työskentelevät niin yksittäisen lapsen kuin lasten huoltajienkin kanssa. He antavat myös erityispäivähoitoon liittyvää neuvontaa.

Monikulttuuristen lasten varhaiskasvatus (S2-opetusta)

Varhaiskasvatuksessa tuemme lapsen suomen kielen oppimista ja kahteen kulttuuriin kasvamista.

Suomi toisena kielenä (S2-) opetus on osa varhaiskasvatusta. Se on tavoitteellista, toiminnallista.

Varhaiskasvatuksen S2-opettaja ohjaa ja konsultoi henkilökuntaa S2-opetukseen liittyvissä asioissa sekä osallistuu opetukseen.

Oppilashuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kasvuympäristö, suojata mielenterveyttä ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää esikoulun hyvinvointia.

Oppilashuolto kuuluu kaikille esiopetuksessa työskenteleville sekä oppilashuoltopalveluista vastaaville viranomaisille. Oppilashuolto toteutetaan yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa. Oppilashuolto on sekä yhteisöllistä että yksilöllistä tukea.

Oppilashuollon tehtävänä on osana esikouluuyhteisön toimintakulttuuria kehittää hyvinvointia tukevaa oppimisympäristöä ja vahvistaa esikoulun yhteisöllistä toimintatapaa. Oppilashuollon tehtävänä on myös myönteisen vuorovaikutuksen ja keskeisen huolenpidon ilmapiirin edistäminen ja ongelmiin puuttuminen tarvittaessa.

Oppilashuolto seuraa kehittää ja arvioi koko esikouluuyhteisön hyvinvointia ja huolehtii siitä, että lapsen kasvuun, kehitykseen ja terveyteen liittyvät tarpeet huomioidaan esikoulun arjessa.

Raaseporin kaupungin oppilashuoltoryhmä on ohjausryhmä joka vastaa oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista kaupungin esikouluissa. Jokaisella esikoululla on oma oppilashuoltoryhmä joka johtaa ja vastaa yhteisöllisestä oppilashuoltotyöstä esikoulussa. Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan neuvolapalveluita sekä psykologi- ja kuraattoripalveluita.

Arviointi

Esiopetus pohjautuu opetuksen integrointiin. Esiopetus ei sisällä eri oppiaineita vaan seuraavat keskeiset ainealueet: kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys ja taide ja kulttuuri.

Arviointi keskittyy lapsen kasvu- ja oppimisprosessiin. Arviointi on jatkuvaa esikouluopettajan ja lapsen välisenä vuorovaikutuksena. Huoltaja saa säännöllistä palautetta keskusteluiden yhteydessä. Esiopetuksen päätyttyä lapsi saa todistuksen osallistumisesta joka kuvaa esiopetuksen sisältöä.

Ateriat

Lapselle tarjotaan maksuton lämmin ateria jokaisena esikoulupäivänä. Ateriat ovat suunniteltu terveydellisestä näkökulmasta mutta täyttävät myös tärkeän sosiaalisen tehtävän.

Esikoulun henkilöstön tehtävänä on edesauttaa lapsen ruokailutapojen ja pöytätapojen kehittämistä sekä tiedon antaminen ravinnon merkityksestä terveydelle.

On tärkeää, että keittiön henkilökunta on tietoinen jos lapsi tarvitsee erityisruokavalion tai muuta huomioonottamista aterioinnin yhteydessä. Mahdolliset tukitoimet suunnitellaan yhdessä esiopetuksen henkilöstön kanssa.

Terveys- ja hammashuolto

Esiopetuksen piirissä olevalle lapselle järjestetään yksilökohtaiset terveystarkastukset ja yksilölliset terveystalvot neuvolapalveluina kansanterveyslain mukaisesti.

Vakuutukset

Kaupungilla on tapaturmavakuutus kaikille lapsille. Vakuutus korvaa matkakuluja, tutkimuksia ja hoitoja julkisella sektorilla esikoulussa tai matkalla esikouluun tapahtuneissa tapaturmissa. Päiväkodinjohtajat antavat lisätietoja.

Yhteystiedot

Raaseporin sivistyskanslia
Käyntiosoite: Raaseporintie 37, Tammisaari
Postiosoite: PL 58, 10611 RAASEPORI

Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman
Puh. 019 289 2140
tina.nordman@raasepori.fi

Varhaiskasvatuspäällikkö Charlotte Lindh
Puh. 019 289 2150
charlotte.lindh@raasepori.fi

Päivähoitosihteeri Anne-Marie Brandtberg
Puh. 019 289 2152
anne-marie.brandtberg@raasepori.fi

Kanslisti Carola Jansson
Puh. 019 289 2153
carola.jansson@raasepori.fi

Päivähoidon suunnittelija Kathrine Berg
Puh. 019 289 2481
kathrine.berg@raasepori.fi

Päivähoidon suunnittelija Angela Sirén
Puh. 019 289 2480
angela.siren@raasepori.fi